

De oude Egyptenaren

Vaardigheden:

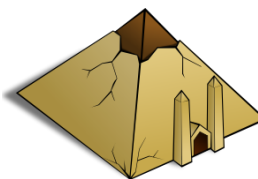
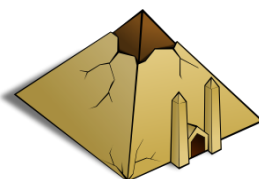
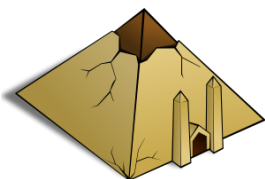
- Onderzoeksvaardigheden

Denken:

- Praktisch, analytisch, kritisch, creatief

Benodigdheden:

- Internet
- Schaar / lijm
- Karton

Inleiding:

In dit project leer je over de oude Egyptenaren. Je leest het boek 'Terug in de tijd - De oude Egyptenaren' en beantwoordt vragen bij de hoofdstukken van het boek. Na de vragen vind je opdrachten. Je mag deze opdrachten allemaal maken òf er een paar van kiezen.

Als je klaar bent met dit project heb je veel geleerd over:

De oude Egyptenaren

Basisinhoud - vervolg

Een mummie maken

9. Wat zijn balsemers?
10. Waarom droeg de leider van de balsemers een 'jakhals-masker'?
11. Hoe maakten ze een mummie? Schrijf over en vul in:
Eerst moest het lichaam Daarna De hersenen Dan legden ze het lichaam in zout om Hierna werd Tenslotte En daarna
12. Wat is een scarabee?
13. Wat is het hiernamaals?

Goden en tempels

14. Wat geloofden de oude Egyptenaren?
15. Wie mocht de tempels binnen en wat gebeurde er in de tempel?
16. Maak af: Re is de god van de ... Osiris is de god van de ...
Horus is de god van de ...

De farao

17. Wat is een farao?
18. Waren er ook vrouwelijke farao's?
19. Noem de namen van drie farao's

Piramiden en graven

20. Wat is een piramide?
21. Wat kon je allemaal in een piramide vinden?
22. Wat zijn grafschenners?

Geïnteresseerd in 'mummies'? Vraag het speciale Mummie-project aan je juf of meester!

Basisinhoud - vervolg

Egyptische huizen

- 23. Waar werden de huizen van de oude Egyptenaren van gemaakt?
- 24. Hoe woonden de arme Egyptenaren? En de rijke?
- 25. Wat aten en dronken de oude Egyptenaren?

Egyptische mode

- 26. Wat droegen de mannen in het oude Egypte?
- 27. En wat droegen de vrouwen?
- 28. Wat droegen ze aan hun voeten?

Naar school

- 29. Waarom gingen veel kinderen niet naar school?
- 30. Hoe leerden de leerlingen lezen?
- 31. Waarom was het erg belangrijk om goed te leren schrijven?
- 32. Wat werd gebruikt in plaats van een schrift?

Aan het werk

- 33. Wat deden de boeren als ze niet op het land konden werken?
- 34. Wat is een sjadoef?

Afronding Basisinhoud

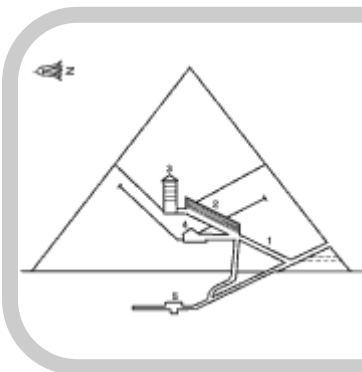
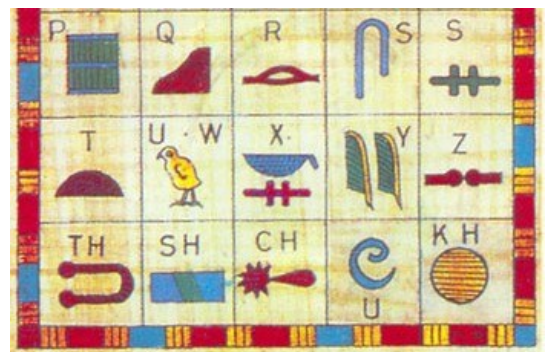
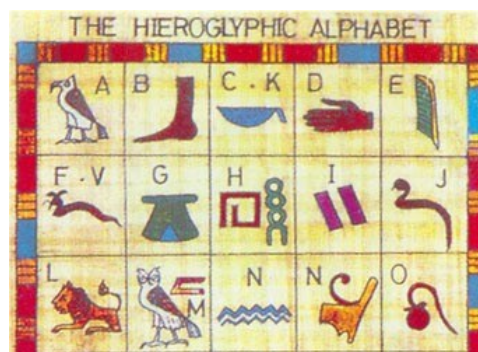
Kijk je antwoorden na en verbeter eventuele fouten. Je juf of meester heeft de antwoorden. Bewaar je antwoorden(blad) goed want deze zul je wanneer het project klaar is moeten inleveren bij je juf of meester. Heb je het werkblad op de computer gemaakt, druk dan een exemplaar af.

Verdieping

Opdracht 1.

Hiërogliefen

Maak een 'hiërogliefen-memory-spel'. Hoe pak je het aan? Moeten dezelfde hiërogliefen worden gezocht? Of moet een woord in hiërogliefen worden gezocht bij het Nederlandse woord? Zorg er in elk geval voor dat de kaartjes allemaal even groot zijn en netjes geknipt. Maak je er ook een doosje bij?

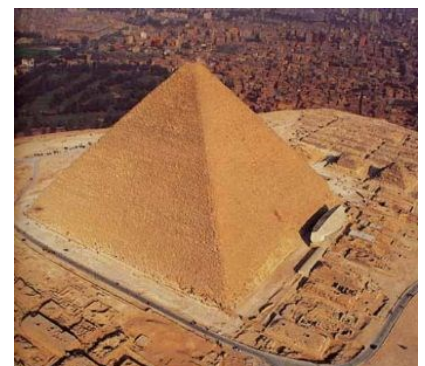
Opdracht 2.

Piramide bouwplaat

Op onderstaande link kun je de bouwplaat van de Grote Piramide van Khufu downloaden. Print de bladen uit en knip de onderdelen uit. Plak de onderdelen op stevig papier en vouw/plak ze vast volgens de instructie. Nu heb je je eigen model van De Grote Piramide!

Ga naar <http://cp.c-ij.com/en/contents/1006/> en typ het zoekwoord 'pyramid' in het zoekvenster rechts boven op de site.

Link gebroken? Gebruik de volgende zoekwoorden in google: 'pyramid papercraft' - kijk bij afbeeldingen en selecteer een geschikte bouwplaat.

Opdracht 3.

Egyptische mythe

Kies één van onderstaande titels en schrijf je eigen Egyptische mythe! (Een mythe is een verhaal over goden, halfgoden en/of sterfelijke helden)

“De vloek van Nefertiti”

“Toe-Mas-Petoet - een vrolijke slavenjongen!”

“De heilige Ibis”

“De godenvergadering”

“De mummie die zijn piramide kwijt was”

Maak er een mooi verhaal van. Let op verzorging en spelling. Maak er een (of meer) mooie tekening(en) bij.

Opdracht 4.

Maak een Egyptische-goden-werkblad

Surf naar https://wikikids.nl/Lijst_van_Egyptische_goden (Link gebroken? Gebruik de volgende zoekwoorden in google: ‘egyptische goden kinderen’)

Je bent nu op een site met duidelijke informatie over de Egyptische goden. Het is de bedoeling dat het werkblad informatie geeft over minimaal de volgende 10 goden: Amon Re, Ra (Re), Seth, Osiris, Sjoë, Anubis, Thot, Isis, Bastet en Hathor. Meer goden mag ook!

Maak een werkblad met informatie, vragen en opdrachten. Het is ook leuk om plaatjes/tekeningen op te nemen in je werkblad. Typ de naam van de god in google en selecteer ‘afbeeldingen’.

Let op je spelling en zorg dat het er netjes uit ziet.

Neem je ook in je werkblad mee hoe je als oude Egyptenaar in het dodenrijk kon komen?

Maak er iets moois van!

Evaluatie

De oude Egyptenaren

Onderdelen Criteria

Beoordeling

Onvoldoende

Matig

Voldoende

Ruim Voldoende

Goed

Basisinhoud	- Duidelijke, volledige antwoorden - Netjes gewerkt - Goed eerst zelf geprobeerd antwoorden te vinden, vroeg tijdig om hulp	☆	☆	☆	☆	☆
Opdracht 1	- Mooie plaatjes, tekeningen - Nette verzorging, kaartjes zijn even groot - Mooi doosje erbij gemaakt	☆	☆	☆	☆	☆
Opdracht 2	- Netjes geknipt en geplakt - Mooi eindresultaat	☆	☆	☆	☆	☆
Opdracht 3	- Origineel, interessant verhaal - Duidelijk begin-midden-eind - Nette verzorging, correcte spelling - Best gedaan op tekening(en)	☆	☆	☆	☆	☆
Opdracht 4	- Duidelijke, volledige informatie - Overzichtelijke, nette lay-out - Mooi en passend beeldmateriaal - Correcte spelling, goed leesbaar	☆	☆	☆	☆	☆

Eindbeoordeling

Oude Egyptenaren

De oude Egyptenaren

1. Wanneer en waar leefden de oude Egyptenaren?

5000 jaar geleden aan de oever van de Nijl in Egypte.

2. Hoe ontstond er vruchtbare grond in de zanderige en rotsige woestijn in Egypte?

Door de jaarlijkse overstroming van de Nijl.

3. Hoe kan het dat we veel weten van de oude Egyptenaren?

Omdat er dingen zijn nagelaten, zoals geschriften, schilderijen en mummies.

4. Wat zijn hiërogliefen?

Tekeningen die woorden en begrippen voorstellen.

Prachtige mummies

5. Wat is een mummie?

Een dood lichaam dat in zwachtels is gewikkeld

6. Waarom maakten de oude Egyptenaren mummies?

Omdat ze geloofden dat overledenen in een andere wereld verder leefden.

7. Wat is een sarcofaag?

Een stenen bak, waarin de doods-kist werd gelegd.

8. Welk dier was heilig voor de oude Egyptenaren?

De ibis o.a.

Een mummie maken

9. Wat zijn balsemers?

Mannen die mummies maakten

10. Waarom droeg de leider van de balsemers een 'jakhals-masker'?

Omdat Anubis, de god van de balsemers de kop van een jakhals droeg.

11. Hoe maakten ze een mummie? Schrijf over en vul in:

Eerst moest het lichaam gewassen. Daarna werden de ingewanden verwijderd. De hersenen werden via de neus verwijderd. Dan legden ze het lichaam in zout om het te laten uitdrogen. Hierna werd het lichaam gevuld met zaagsel of lompen. Tenslotte werd het lichaam ingewreven met olie en in zwachtels gewikkeld. En daarna in een doods-kist gelegd.

12. Wat is een scarabee?

Een geluksamulet in de vorm van een kever.

13. Wat is het hiernamaals? Het leven na de dood.

Goden en tempels

14. Wat geloofden de oude Egyptenaren?

Dat de goden de wereld in de gaten hielden.

15. Wie mocht de tempels binnen en wat gebeurde er in de tempel?

Priesters kleedden en voedden de godenbeelden.

16. Maak af: Re is de god van de zon. Osiris is de god van de dood . Horus is de god van de lucht.

De farao

17. Wat is een farao?

Een koning van Egypte.

18. Waren er ook vrouwelijke farao's?

Ja, o.a. koningin Hatsjepsot

19. Noem de namen van drie farao's

Hatsjepsot, Toetanchamon, Ramses II

Piramiden en graven

20. Wat is een piramide?

Een driehoekig graf voor de farao.

21. Wat kon je allemaal in een piramide vinden?

De sarcofaag, grafgeschenken.

22. Wat zijn grafschenners?

Rovers die de schatten stalen.

Egyptische huizen

23. Waar werden de huizen van de oude Egyptenaren van gemaakt?

Van gedroogde modder .

24. Hoe woonden de arme Egyptenaren? En de rijke?

In een huis met maar één kamer.

25. Wat aten en dronken de oude Egyptenaren?

Vlees, vis, groenten, fruit, brood, water, bier.

Egyptische mode

26. Wat droegen de mannen in het oude Egypte?

Korte linnen rokjes.

27. En wat droegen de vrouwen?

Lange linnen jurken met een linnen sjaal.

28. Wat droegen ze aan hun voeten?

Niets, of sandalen van riet.

Naar school

29. Waarom gingen veel kinderen niet naar school?

Omdat ze hun vader en moeder moesten helpen.

30. Hoe leerden de leerlingen lezen?

Door lange lijsten hiërogliefen hardop te zingen.

31. Waarom was het erg belangrijk om goed te leren schrijven?

Om een goede baan als schrijver voor de farao of regering te krijgen.

32. Wat werd gebruikt in plaats van een schrift?

Stukken hout, steen of klei.

Aan het werk

33. Wat deden de boeren als ze niet op het land konden werken?

Ze werkten voor de farao en bouwden tempels, piramiden en graven.

34. Wat is een sjadoef?

Een schepemmer om water uit de Nijl te scheppen.

Terug in de Tijd

De oude Egyptenaren

© 2006, Parasol N.V. België

Inhoudsopgave

De oude Egyptenaren	3—4
Prachtige mummies	5
Een mummie maken	6
Goden en tempels	7—8
De farao	9
Piramiden en graven	10—11
Egyptische huizen	12—13
Egyptische mode	14
Naar school	15
Aan het werk	16
Woordenlijst	17—18

De oude Egyptenaren

Meer dan 5000 jaar geleden leefden de oude Egyptenaren aan de oever van de rivier de Nijl in Egypte.

De oude Egyptenaren bouwden een rijk en machtig koninkrijk dat duizenden jaren bleef bestaan.

In Egypte is het erg heet en droog. Aan beide kanten van de Nijl strekt zich een zanderige, rotsige woestijn uit. Elk jaar stroomde de Nijl over.

Daardoor ontstond modderige, vruchtbare grond die ideaal was voor het telen van **gewassen**.

De oude Egyptenaren gebruikten de Nijl als transportweg. Ze zeilden met boten vol mensen en goederen over de rivier. In het begin maakte men boten van riet, later van hout.

We weten veel over de oude Egyptenaren, omdat ze ons veel dingen hebben nagelaten, zoals hun geschriften, schilderijen en **mummies!**

De oude Egyptenaren maakten ook van dieren mummies.

Dit is een mummie van een poes.

In de Nijl leefden veel **kro-kodillen**. Ze werden in verband gebracht met de god van het water.

De ibis, een watervogel, was heilig voor de oude Egyptenaren.

De oude Egyptenaren schreven in plaats van letters tekeningen, hiërogliefen genoemd.

	(gier)	A
	(been)	B
	(hand)	D
	(adder met horentjes)	F
	(standaard voor 'n kruik)	G
	(touw)	H

	(rietpluim)	I
	(slang)	J
	(rieten mand)	K
	(leeuw)	L
	(uil)	M
	(water)	N
	(rieten krukje)	P

	(heuvel)	Q
	(mond)	R
	(opgevouwen doek)	S
	(brood)	T
	(kuiken)	W
	(deur-grendel)	Z

Prachtige mummies

Een mummie is een **dood lichaam** dat in zwachtels werd gewikkeld. De Egyptenaren konden heel goed mummies maken, zodat er vele nog altijd bestaan. Die kun je in een museum zien. De oude Egyptenaren geloofden dat overledenen in een an-

dere wereld verder leefden. De overledenen hadden hun lichaam dus nog nodig en daarom maakte men er mummies van, zodat ze niet zouden weggroten.

Sommige mummies werden in prachtige **doodskisten** gelegd, versierd met goud en edelstenen.

Op het hoofd werd vaak een gouden masker gelegd.

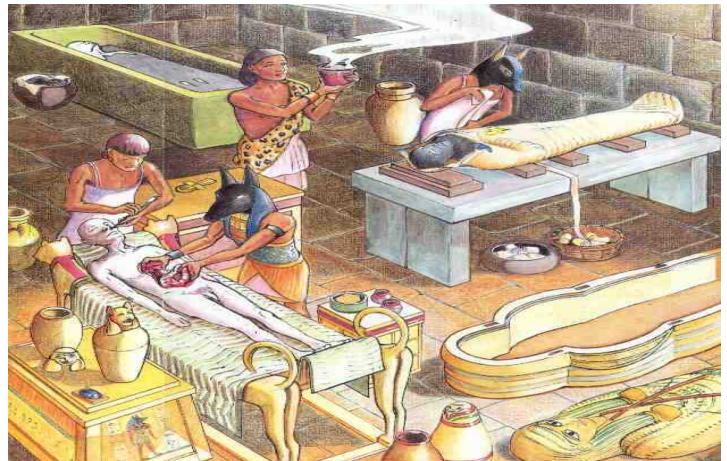

Soms legde men de kist in een stenen bak, sarcofaag genoemd.

Een mummie maken

De mannen die mummies maakten werden balsemers genoemd. De leider droeg een jakhalsmasker, omdat de jakhals het symbool van de balsemers was. Voordat van een lichaam een mummie werd gemaakt, moest het dode lichaam worden gewassen. Daarna werden de longen, de lever, de maag en de ingewanden verwijderd en in vier speciale potten, de lijkvazen, bewaard. De hersenen werden via de neus verwijderd. Het lichaam werd in zout gelegd om het te laten uitdrogen. Daarna werd het lichaam gevuld met zagemeel of lompen en heerlijk geurige kruiden. Tenslotte werd het lichaam ingewreven met olie en zwachtels. Daarna werd het in een doodskist gelegd. Geluksamuleten, zoals een scarabee, werden tussen de zwachtels gestopt.

Dit magische oog zou de mummie in het hiernamaals beschermen.

Goden en tempels

De oude Egyptenaren aanbaden honderden goden en godinnen. Ze geloofden dat de goden de wereld in de gaten hielden. In oude tekeningen staan goden vaak afgebeeld met een dierenkop.

De oude Egyptenaren bouwden reusachtige **tempels** voor hun goden. De tempels waren heel belangrijk. Alleen de **priesters** mochten er binnen, gewone mensen moesten buiten blijven staan. In de tempel stonden godenbeelden.

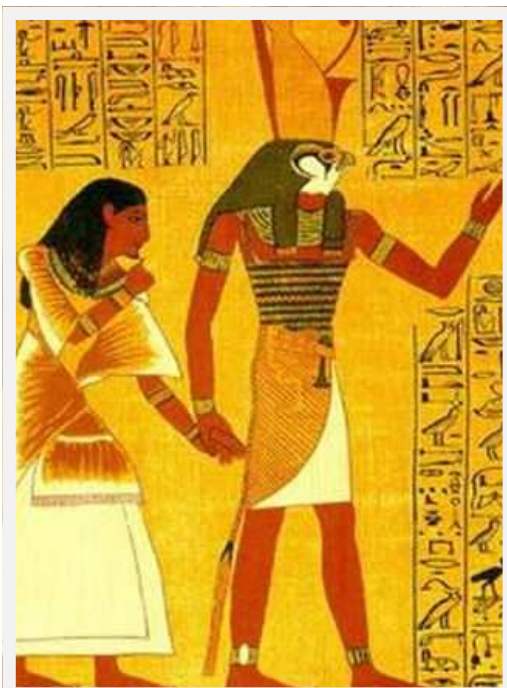
Een priester voedde ze en kleepte ze, omdat de oude Egyptenaren dachten dat de geest van de god in het beeld leefde. Priesters zeiden ook gebeden op, zongen hymnen en brachten **offers**.

Egyptische goden

Dit is een beeld van Re, de **God van de Zon**, die de aarde zou hebben geschapen

Osiris was de **God van de Dood**. Hij was gehuwd met Isis, de godin van vrouwen.

Horus was de **god van de Lucht**. Hij werd afgebeeld met de kop van een valk.

De farao

De koning van Egypte werd ook farao genoemd. Hij was de machtigste man van het land en regeerde over het hele land en alle mensen.

De farao leefde heel luxueus in een paleis. Vanaf zijn troon voerde hij zijn koninklijke taken uit.

De farao bedacht alle wetten en stond aan het hoofd van het Egyptische leger. De oude Egyptenaren dachten dat de farao een levende god was. Vanuit heel Egypte kwamen mensen naar hem toe om hem te vragen hun problemen en ruzies op te lossen. Bij speciale gelegenheden droeg de farao een kroon en een valse baard.

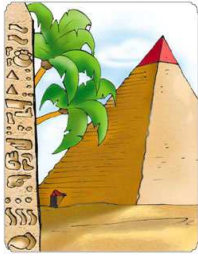
Beroemde farao's:

Koningin Hatsjepsot was een vrouwelijke farao, maar ook zij droeg een baard.

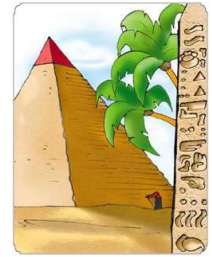
Toetanchamon was pas negen jaar oud toen hij farao werd.

Ramses II was een moedig soldaat. Hij bouwde veel **tempels** en standbeelden.

Piramiden en graven

Als een Egyptische farao stierf, werd zijn mummie in een **piramide** gelegd. Dat zijn reusachtige graven. Sommige piramiden staan er nog altijd.

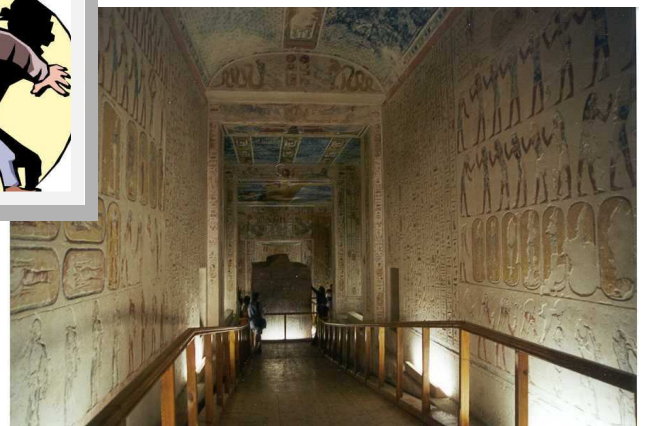

De grootste piramide staat in Gizeh. Duizenden arbeiders hebben er meer dan 20 jaar aan gewerkt. Er werden meer dan 2,3 miljoen rotsblokken gebruikt. Samen met de farao's werden prachtige schatten be-

graven die ze mee namen naar het **hiernamaals**.

Grafschenners braken echter in de piramiden in en stalen de schatten!

Sommige mummies en hun schatten werden verstopt in **graven** die werden uitgehouwen in de rotsen. Maar ook die werden ontdekt en leeggeroofd!

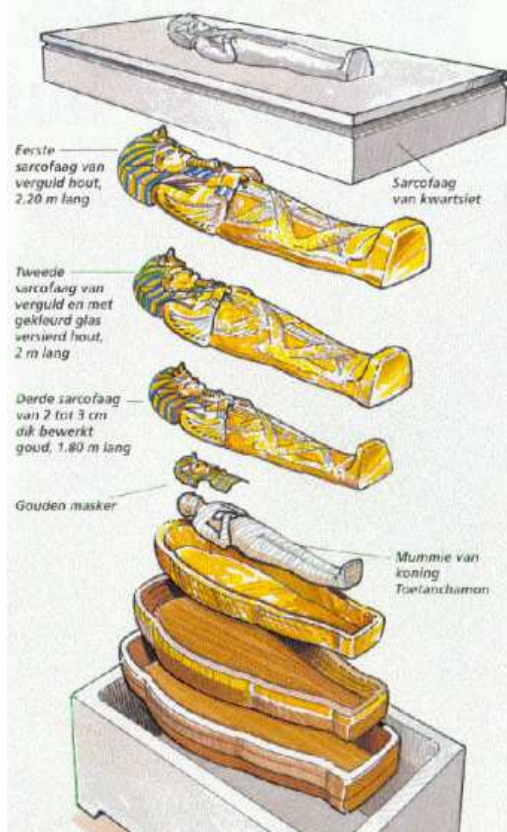
Het graf van Toetanchamon

Archeologen vonden in het graf van Toetanchamon duizenden kostbaarheden, waaronder dit hangertje.

De sarcofaag van Toetanchamon

Deze prachtige ring is versierd met scarabeeën.

De gouden troon van Toetanchamon is bedekt met edelstenen.

Egyptische huizen

De huizen van de oude Egyptenaren waren gemaakt van gedroogde modder. Rijke Egyptenaren hadden grote huizen met tuinen.

Arme families woonden in huizen met slechts één kamer, die tegelijkertijd woonkamer, keuken en slaapkamer was.

Als het heet was, sliepen de mensen op het dak.

De oude Egyptenaren aten vlees, vis, groenten en fruit.

Ze aten ook veel taai, korrelig brood, dat was gemaakt van tarwe en gerst.

De oude Egyptenaren dronken bier gemaakt van fijngestampt brood. Het werd soms door een rietje gedronken om de klonters eruit te halen.

Egyptisch voedsel

In de graven werd zelfs oud-Egyptisch voedsel gevonden!

Deze Egyptische broden zijn **3500 JAAR OUD**.

Deze dadels zijn meer dan **3000 JAAR OUD**. De oude Egyptenaren aten ze zowel vers als gedroogd.

Egyptische mode

De oude Egyptenaren droegen lichte en losse kleding, omdat het altijd warm was. De kleren waren gemaakt van **linnen**, dat werd gemaakt van planten.

De mannen droegen korte linnen rokjes die ze om hun heupen knoopten. Daarover konden ze een mantel dragen.

De vrouwen droegen lange linnen jurken met daarover linnen sjaals. Soms waren de jurken geplooid en versierd met kleurrijke kralen.

Zowel de mannen als de vrouwen maakten zich graag op en droegen juwelen, zoals oorbellen halssnoeren, ringen en armbanden van goud en halfedelstenen.

De meeste Egyptenaren liepen op hun blote voeten, sommige droegen sandalen van riet.

De oude Egyptenaren hadden opvallende kapsels en pruiken.

Naar school

In het oude Egypte gingen veel kinderen niet naar school. De meisjes hielpen hun moeder, de jongens werkten bij hun vader. Alleen rijke jongens kregen les van priesters. Op school moesten de jongens in kleermakerszit op de grond zitten. De leraren waren erg streng en sloegen de leerlingen soms als straf!

De oude Egyptenaren gebruikten geen letters om te schrijven, maar **hiërogliefen**. Elke tekening betekende een woord of een geluid. De jongens leerden lezen door lange lijsten hiërogliefen hardop te zingen. Veel jongens wilden goed leren schrijven, zodat ze een goede baan zouden krijgen als schrijver voor de farao of de **regering**. Men oefende het schrijven op stukken hout, steen of klei.

Egyptische kinderen hadden veel speelgoed, zoals deze ivooren hond met een bewegende mond.

Aan het werk

De meeste oude Egyptenaren waren boeren of bouwers. Sommigen werkten voor de regering of waren priester of schrijver. Als de Nijl overstroomde, konden de boeren niet op het veld werken. Ze werkten dan voor de farao en bouwden **tempels**, piramiden en **graven**. In november was de overstroming meestal weer voorbij. Dan ploegden de boeren hun velden en zaaiden ze zaad. In maart of april oogstten ze de **gewassen**.

De boeren groeven smalle greppels om hun velden. Ze vulden die met water dat ze met **sjadoefs** uit de Nijl haalden. Ook nu nog worden sjadoefs gebruikt.

Kunstenaars maakten juwelen en manden.

Sommigen leerden vechten en werden soldaten.

Sommige vrouwen waren danseressen. Ze dansten op festivals en feesten.

Woordenlijst

Archeologen; wetenschappers die het verleden bestuderen door oude voorwerpen op te graven.

Balsemers: mannen die mummies maakten.

Doodskisten: kisten waarin dode lichamen worden bewaard.

Gewassen: planten die worden geteeld als voedsel.

Grafschenners: mensen die in graven en piramides inbraken om de kostbaarheden eruit te stelen.

Graven: plaatsen waar overledenen worden begraven.

Halfedelstenen: kostbare stenen die iets minder waard zijn dan edelstenen, zoals granaat, kornalijn en lapis lazuli.

Hangertje: juweel dat aan een halssnoer hangt.

Heilig: speciaal of goddelijk.

Hiernamaals: een andere wereld waar je geest volgens de oude Egyptenaren na de dood naartoe ging.

Hiërogliefen: tekeningen die de oude Egyptenaren als schrift gebruikten.

Hymnen: geestelijke liederen.

Ivoor: stof waaruit de slagstanden van olifanten bestaan.

Linnen: stof die gemaakt wordt van vlasgaren.

Offers: geschenken van de mensen aan de goden.

Vervolg woordenlijst

Priesters: mensen die speciale taken verrichten in tempels of kerken.

Regering: de mensen die een land besturen.

Scarabee: soort kever die volgend de oude Egyptenaren geluk bracht en aan de Zonnegod was gewijd.

Sjadoefs: schepemmers om water uit de Nijl te scheppen.

Tempels: gebouwen waarin goden worden vereerd.

Valk: een roofvogel